

ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး ကြီးကြပ်(၂) သင်တန်း ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်

မကူးစက်နိုင်သောရောဂါများကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးဌာနခွဲ
ထိခိုက်မှုအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေး
(ယာဉ်အန္တရာယ်)

မတော်တဆဖြစ်ခြင်းနှင့် ထိခိုက်မှု အန္တရာယ်

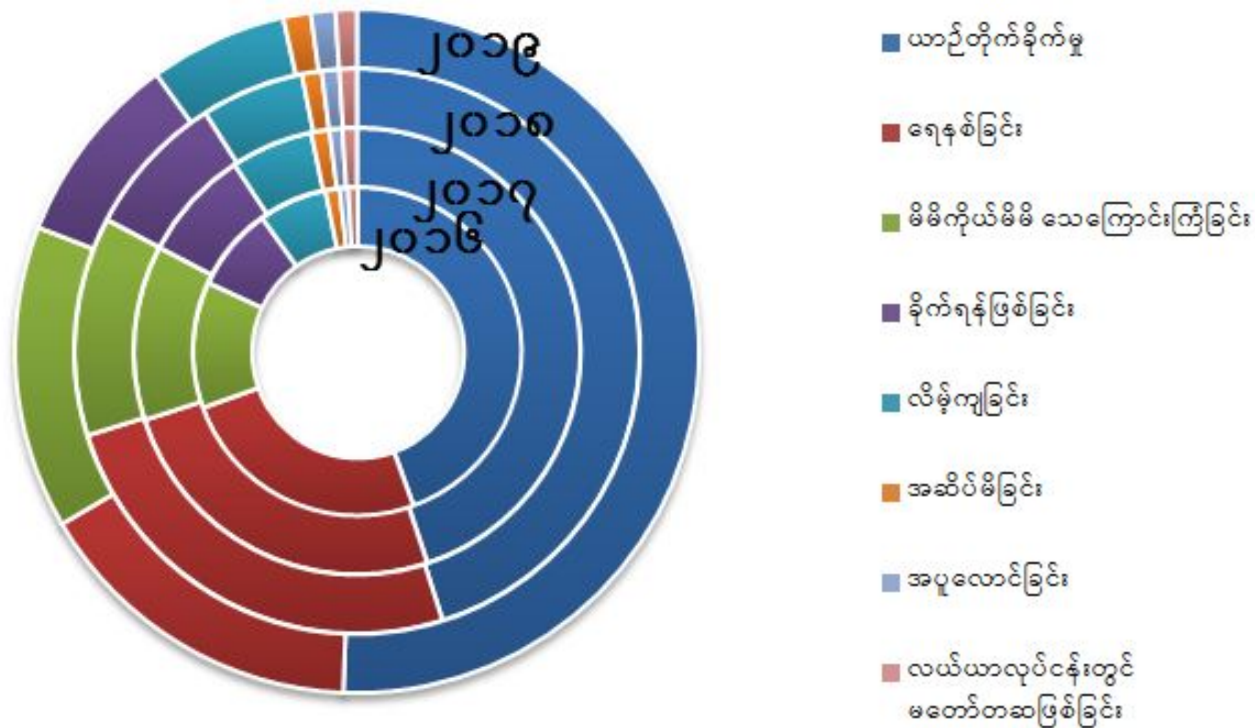
မတော်တဆဖြစ်ခြင်းနှင့် ထိခိုက်မှု အန္တရာယ် မှာ အမျိုးမျိုးရှိပါသည်။

ဥပမာ- ယာဉ်တိုက်ခိုက်ခြင်း၊ ချော်လဲခြင်း၊ အမြင့်ပေါ်မှ ပြုတ်ကျခြင်း၊ ခိုက်ရန် ဖြစ်ပွား၍ ဒဏ်ရာရရှိခြင်း၊ ရေနစ်ခြင်း စသည်ဖြင့် အမျိုးအမည် ကွဲပြားပါသည်။

ယာဉ်အန္တရာယ်နှင့် အခြား မတော်တဆ ထိခိုက်မှု အန္တရာယ်များ အတွက် PHS2 များဆောင်ရွက်ရန်မှာ အသိပညာပေးခြင်း၊ သာမန်ဒဏ်ရာများ အရေးပေါ် ကုသပေးခြင်းနှင့် ပြင်းထန်ဒဏ်ရာများအား ကနဦး ကုသမှု ပေး၍ လွှဲပြောင်းပေးပို့ရန် ဖြစ်ပါသည်။

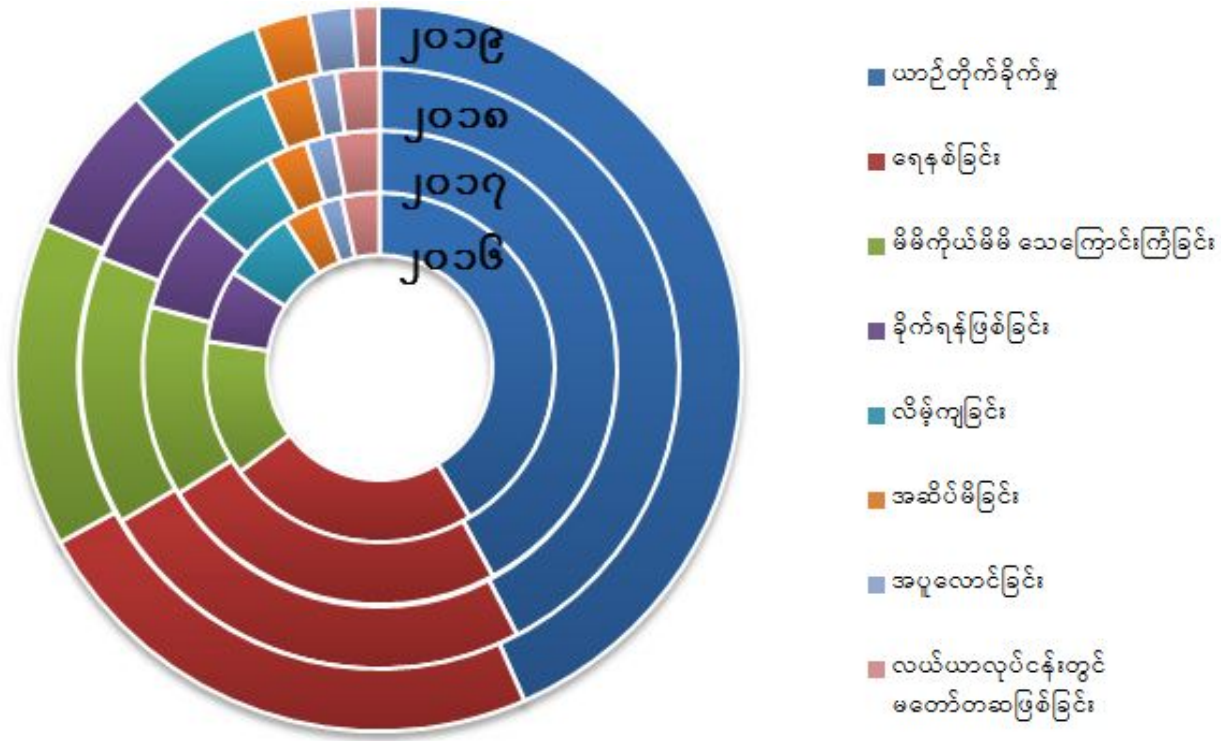
မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထိခိုက်မှုအန္တရာယ် ဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိမှု (၂၀၁၆-၂၀၁၉)

Source: Public Health Statistics,, HMIS, Department of Public Health, Ministry of Health and Sports

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထိခိုက်မှုအန္တရာယ် ဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရခြင်းကြောင့် သေဆုံးမှု (၂၀၁၆-၂၀၁၉)

Source: Public Health Statistics,, HMIS, Department of Public Health, Ministry of Health and Sports

ယာဉ်၊ လမ်းအန္တရာယ်များ ဖြစ်ပွားရသော အကြောင်းရင်းများ

- ၁။ လူကြောင့် ဖြစ်ပွားခြင်း
 - (က) ယာဉ်မောင်းသူများကြောင့် ဖြစ်ပွားခြင်း
 - မဆင်မခြင်မောင်းနှင်ခြင်း
 - အရှိန်ပြင်းမောင်းနှင်ခြင်း
 - အရက်သေစာသောက်စားမောင်းနှင်ခြင်း
 - ယာဉ်မောင်း မကျွမ်းကျင်ခြင်း၊ ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် မရှိခြင်း
 - (ခ) ခရီးသွားပြည်သူများကြောင့်ဖြစ်ပွားခြင်း
 - လမ်းကူးသူပေါ့ဆခြင်း
 - ခရီးသည်ပေါ့ဆခြင်း
- ၂။ ယာဉ်ကြောင့် ဖြစ်ပွားခြင်း
 - ယာဉ်ကြံ့ခိုင်မှုစစ်ဆေးမှု အားနည်းခြင်း
 - ယာဉ်၏ ခံနိုင်ဝန်နှင့်မမျှသောကုန်ပစ္စည်းများပါရှိခြင်း

ယာဉ်၊ လမ်းအန္တရာယ်များ ဖြစ်ပွားရသော အကြောင်းရင်းများ

- ၃။ လမ်းကြောင့် ဖြစ်ပွားခြင်း
 - လမ်းကွေ့များခြင်း
 - လမ်းမျက်နှာပြင်ညီညာမှုမရှိခြင်း
 - တံတားကျဉ်းများရှိခြင်း
 - Road Sign များ နှင့် ရောင်ပြန်များ တပ်ဆင်မှုအားနည်းခြင်း
- ၄။ ပတ်ဝန်းကျင်/ရာသီဥတု ကြောင့် ဖြစ်ပွားခြင်း
 - မြူများပိတ်နေခြင်း
 - မိုးသည်းထန်စွာရွာသွန်းခြင်း

ယာဉ်တိုက်မှု/ယာဉ်မတော်ဆမှု အမျိုးအစားများ

- ၁။ ယာဉ်မှလူကိုတိုက်ခြင်း - ဖြစ်ပွားမှုအများဆုံး
- ၂။ ယာဉ်နှင့်ယာဉ်ချင်းတိုက်ခြင်း - ဒုတိယဖြစ်ပွားမှုအများဆုံး
- ၃။ ယာဉ်တိမ်းမှောက်ခြင်း - တတိယဖြစ်ပွားမှု အများဆုံး
- ၄။ ယာဉ်မှအရာဝတ္ထုကိုတိုက်ခြင်း - စတုတ္ထ ဖြစ်ပွားမှု အများဆုံး
- ၅။ ယာဉ်မှစက်ဘီးကိုတိုက်ခြင်း/ယာဉ်မှဆိုက်ကားကိုတိုက်ခြင်း
သာမန်ဖြစ်ပွားမှု
- ၆။ စက်ဘီး/ဆိုက်ကားမှလူကိုတိုက်ခြင်း
ဖြစ်ပွားမှုအနည်းဆုံး

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယာဉ်မတော်တဆမှုကြောင့် ထိခိုက်သေဆုံးမှု ပျမ်းမျှနှုန်း

သေဆုံးသူ	တစ်နှစ်အတွင်း	၅၁၈၄ ဦး
	တစ်ရက်အတွင်း	၁၄.၂၀ ဦး
	တစ်နာရီ အတွင်း	၀.၅၉ ဦး
ဒဏ်ရာရရှိသူ	တစ်နှစ်အတွင်း	၂၆၇၄၁ ဦး
	တစ်ရက်အတွင်း	၇၃.၂၆ ဦး
	တစ်နာရီအတွင်း	၃.၀၅ ဦး

ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးအတွက် နိုင်ငံတကာမှ ကျင့်သုံးနေသော နည်းဗျူဟာများ(5Es)

- ၁။ အသိပညာပေးခြင်း (Education)
 - ပြည်သူလူထုအား အသိပညာပေးဟောပြောခြင်း
 - ဇာတ်လမ်းတို၊ တေးသီချင်းများ အသိပညာပေး ထုတ်လွှင့်ခြင်း
- ၂။ နည်းပညာအရ စစ်ဆေးအသုံးပြုစေရန် နှင့် စစ်ဆေးအသုံးပြုစေခြင်း (Engineering)
 - ဗိသုကာပညာရပ်ဖြင့် ခရီးသွားလာမှုအတွက် လိုအပ်သော ပြုပြင် တည်ဆောက်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်း
 - ညကြည့် အမှတ်အသား ရောင်ပြန် ကတ်တုံး၊ Guard Rail များ ပြုလုပ်ပေးခြင်း၊
 - လူကူးကုန်းကျော်တံတား၊ ယာဉ်သွားလာရန်လမ်းများ၊ တံတားများ တည်ဆောက်ခြင်း၊ လူကူးမြင်းကျား ဆေးရေးအမှတ်အသားများရေးဆွဲခြင်း

ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးအတွက် နိုင်ငံတကာမှ ကျင့်သုံးနေသော နည်းဗျူဟာများ

၃။ ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုမရှိစေရေးအတွက် ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းခြင်း (Environment)

- မီးခိုးအလွန် အကျံ့ထွက် ယာဉ်များ ထိန်းသိမ်းရေးယူခြင်း
- ယာဉ်များတွင် အမှိုက်ပုံး မီးသတ်ဗူးများ ထားရှိစေခြင်း

၄။ အရေးပေါ်ရှေးဦးသူနာပြုခြင်းနှင့် ဆေးဝါးအကာအကွယ်ပေးခြင်း (Emergency Medical Care)

၅။ စစ်ဆေးအရေးယူခြင်း (Enforcement)

- အရက်သေစာသောက်စားမောင်းနှင်မှုရှိမရှိ Alcohol Tester ဖြင့် စစ်ဆေးခြင်း
- အရှိန်နှုန်းတိုင်းကရိယာ Speedo meter ဖြင့် စစ်ဆေး အရေးယူခြင်း
- ယာဉ်တိုက်မှု အခင်းဖြစ်ရပ် Scene of Crime စစ်ဆေးအရေးယူခြင်း

ယာဉ်အန္တရာယ် ကြောင့် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရမှုအား ကာကွယ်ရန် နည်းလမ်းများ

- ၁။ ယာဉ်အန္တရာယ် လမ်းအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိမှု
ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် အခြေအနေများ အားကြိုတင် ကာကွယ်ခြင်း
- ယာဉ်ကြောင့် ဖြစ်ပွားခြင်း
 - လမ်းကြောင့် ဖြစ်ပွားခြင်း စသည့် အခြေအနေများအား
ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်း

ယာဉ်အန္တရာယ် ကြောင့် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရမှုအား ကာကွယ်ရန် နည်းလမ်းများ

- ၂။ ယာဉ်အန္တရာယ် လမ်းအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိနိုင်သော အပြုအမူများအား လျှော့ချခြင်း
 - ပြင်းထန်သော ဦးခေါင်းထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိမှုအား ကာကွယ်ရန် ဆိုင်ကယ်စီးဦးထုပ်ဆောင်းခြင်း
 - ယာဉ်မောင်းနှင်စဉ် ဖုန်းပြောခြင်းမှရှောင်ကျဉ်ခြင်း

- ၃။ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိပြီးနောက် အသက်အန္တရာယ်ဖြစ်ပွားမှု ကို လျှော့ချခြင်း
 - ရှေးဦးသူနာပြုစုခြင်း၊ အရေးပေါ်လူနာတင်စနစ် ထားရှိခြင်း

